

Vsredo, 18. junija, je v muzejskem kompleksu Parka vojaške zgodovine v Pivki potekal terenski del usposabljanja v okviru izvajanja treh usposabljanj (mikrodokazil), ki so del ciljnega raziskovalnega programa Vojaška kariera, utemeljena na vojaških vedah (CRP V5-2365; VoKa).

Ministrstvo za obrambo v zadnjih letih vse več sredstev vlaga v raziskovalno-razvojno in inovacijsko dejavnost. S tem želi okrepiti zmogljivosti Slovenske vojske in pomagati pri razvoju slovenske obrambne industrije ter znanstvenoraziskovalnih ustanov. Pod vodstvom dr. Nade Trunk Širca z Mednarodne fakultete za družbene in poslovne študije iz Celja poteka projekt Vojaška kariera, utemeljena na vojaških vedah, ki ga poleg obrambnega ministrstva sofinancira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije. Dr. Trunk Širca je poudarila, da je kot vodja projekta ponosna, da jim je uspelo povezati Slovensko vojsko, akademsko sfero in industrijo v prizadevanju za sistemski razvoj vojaških ved v Sloveniji. »Terensko usposabljanje v Pivki je bilo izjemna priložnost za prenos znanja in povezovanje ter zavedanje, da vojaška kariera temelji tudi na znanstveni odličnosti. Verjamem, da s tem projektom postavljamo pomembne temelje za prihodnost vojaškega izobraževanja in raziskovanja,« je dodala.

ZNANOST KOT TEMELJ

V zadnjem desetletju so varnostne razmere v Evropi in širše doživele pomembne pretrese – od pandemije covid-19 in naravnih nesreč do vojaškega konflikta v Ukrajini. Varnostno okolje se je bistveno spremenilo. Evropska unija in Nato sta se na nove okoliščine odzvala z dokumenti, kot sta Strateški kompas Evropske unije in novi Strateški koncept zaveznitva, ki poudarjata nujnost krepitve vojaških zmogljivosti ter posledično izobraževanja in raziskovanja na tem področju. Vojaški poklic v Sloveniji še ni formalno priznan kot samostojen, temveč so znanje in veščine umeščeni v obstoječe klasifikacijske sisteme, kot je Klasius. Prisotnost vojaških ved v slovenskem visokošolskem prostoru je omejena in razdrobljena, kar se kaže tudi v

VOJAŠKA ZNANOST KOT TEMELJ KARIERE

BESEDILO dr. Klemen Kocjančič in Marko Pišlar

FOTO Marko Pišlar

Udeleženci in izvajalci strokovne ekskurzije v Parku vojaške zgodovine

Slovenskem ogrodju kvalifikacij, kjer je področje 103 – Varnost države, ljudi in premoženja – še vedno le delno razvito. Nekatere vsebine, kot so obrambne študije ali usposabljanje v letalstvu, sicer obstajajo v posameznih programih ali Slovenski vojski, vendar so razpršene in nepovezane. Za sistematični razvoj vojaških ved je tako nujna bolj usklajena raziskovalna in izobraževalna politika.

Z vojaško znanostjo in raziskovalnimi dejavnostmi se akademsko in polklicno ukvarja dr. Liliana Brožič, ki je vsebinska spremljevalka projekta. »Zamisel za projekt je nastala z namenom, da se meja med vojaških in akademskim znanjem čim bolj preseže. Doseči moramo večjo povezanost med njima, saj bo njuna sinergija v prihodnosti zagotavljala novo dodano vrednost za Slovensko vojsko, Ministrstvo za obrambo in slovenski nacionalnovarnostni sistem,« je povedala. Dodala je, da v zadnjih nekaj letih dajejo večji poudarek raziskavam, razvoju in inovacijam, s čimer pomembno krepijo slovensko obrambno industrijo in posledično odpornost države.

NADGRADNJA IN RAZVOJ

Glavni cilj projekta je nadgraditi obstoječi nacionalni klasifikacijski sistem z vsebinami, ki se nanašajo na vojaštvo in obrambo. To vključuje področja,

kot so teorija vojne, obrambne študije in vojaška mornarica, ki so danes prisotna le fragmentarno ali sploh ne. Namen projekta je tudi analiza mednarodnih praks – izvajalci projekta preučujejo, kako so tovrstne vsebine umeščene v izobraževalne in raziskovalne sisteme v državah članicah Evropske unije in Nata ter državah kandidatkah. V okviru projekta se preučujejo tudi možnosti za vzpostavitev samostojne raziskovalne ustanove za vojaške vede, ki bi omogočala celovitejši razvoj, boljše povezovanje akterjev ter učinkovitejše črpanje sredstev iz evropskih in Natovih programov. Zadnji cilj projekta pa je razvoj tako imenovanih mikrodokazil iz vojaške znanosti, ki bodo namenjena razvoju kompetenc v vojaškem in obrambnem izobraževanju. Projekt poteka v treh glavnih fazah. V prvi so raziskovalci analizirali stanje vojaške znanosti v Sloveniji in izbranih tujih državah, kar je služilo kot podlaga za nadaljnji fazi. V drugi fazi so bili izvedeni intervjuji ter fokusne skupine z zaposlenimi iz Slovenske vojske, akademskega okolja in gospodarstva, s čimer so izvajalci projekta pridobili vpogled v trenutno stanje, potrebe in želje deležnikov slovenskega obrambnega sistema na znanstvenem področju. Hkrati so začeli oblikovati predloge glede dopolnitve klasifikacijskega sistema na izobraževalnem področju. Projekt je trenutno v zadnji fazi, v okviru katere oblikujejo model za raziskovalno ustanovo, hkrati pa so razvili pilotne programe mikrodokazil.

MIKRODOKAZILA

V sodobnem izobraževalnem sistemu znotraj Evropske unije trenutno potekajo postopki za dokončno oblikovanje in priznavanje mikrodokazil – fleksibilne ter vključujoče oblike potrjevanja znanja, spretnosti in kompetenc, pridobljenih skozi krajše učne izkušnje. Pogosto so osredotočena na specifične potrebe posameznikov ali delodajalcev in so lahko umeščena v formalne, neformalne ali priložnostne oblike učenja. Mikrodokazila omogočajo sprotne prilagajanje znanja hitrim spremembam na trgu dela ter podpirajo vseživljenjsko učenje, kar je bistveno za zeleni in digitalni prehod. V visokem šolstvu dopolnjujejo tradicionalne kvalifikacije ter študentom in zaposlenim omogočajo, da pridobijo specifične kom-

petence, potrebne za spoprijemanje z aktualnimi izzivi ter zahtevami na področju raziskav, tehnologije in trajnosti. Namenjena so krepitvi zaposljivosti, vseživljenjskemu učenju ter spodbujanju inovativnosti in mednarodnega sodelovanja.

MEDNARODNI TRENDI V OSPREDJE POSTAVLJAJO ŠTUDENTA

Raziskovalna skupina je pripravila program izobraževanja in usposabljanja z naslovom Vodenje, raziskovanje in inovacije v obrambnih organizacijah – strateški pristopi in primeri iz prakse. Usposabljanje je bilo razdeljeno na tri module, in sicer o vodenju in strateškem načrtovanju v obrambnih organizacijah; o raziskovanju in sodelovanju v projektih na obrambnem področju ter o vojaški tehnologiji, inovacijah in digitalizaciji. Na tedenskih spletnih srečanjih ter med terenskim usposabljanjem v kompleksu Parka vojaške zgodovine Pivka so slušatelji pridobili novo znanje o vodenju, raziskovanju in sodobnih tehnologijah, zlasti v kontekstu obrambnega sektorja. Vpogled v vojaški sistem so poleg civilnih strokovnjakov s celjske Mednarodne fakultete za družbene in poslovne študije in ljubljanske Fakultete za družbene vede omogočili tudi predavatelji iz Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje pod vodstvom polkovnika dr. Tomaža Kladnika. Ta je pojasnil, da je poslanstvo izvajalcev vojaškega izobraževanja v Slovenski vojski, da v sodelovanju z domačimi in tujimi partnerji prek vojaškega raziskovanja, ustvarjanja in pridobivanja vojaškega znanja ter razvoja vojaških znanstvenih disciplin, na katerih temeljijo njihovi študijski programi, izvajajo vojaško izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo na področju vojaških ved ter tako ustvarjajo temelje za razvoj vojske. »Mednarodni trendi na izobraževalnem področju kažejo premik od tradicionalnega pristopa, pri katerem je v središču učitelj, k pristopu, ki v ospredje postavlja študenta,« je dodal polkovnik Kladnik. Z vpeljavo bolonjskega procesa naj bi bili vsi moduli in programi opredeljeni z vidika učnih izidov – torej znanja, razumevanja in zmožnosti, ki jih študent pridobi po končanem procesu učenja. Večina izidov se nanaša na kognitivno raven: poznavanje, razumevanje, uporabo, analizo, sintezo in vrednotenje. Dr. Valerij Dermol z Mednarodne fakultete za družbene in poslovne študije iz Celja je pojasnil, da je bilo oblikovanje krajših usposabljanj z mikrodokazili poseben izziv, saj gre za novo obliko izobraževanja v visokem šolstvu. »Vsebine programa smo oblikovali na podlagi poglobljenih intervjujev z zaposlenimi v Slovenski vojski in na Ministrstvu za obrambo ter z zunanji sodelavci. Nastali so aktualni in vsebinsko bogati moduli s področij vodenja in strateškega načrtovanja v obrambnih organizacijah, raziskovanja in sodelovanja v projektih na obrambnem področju ter vojaške tehnologije, digitalizacije in kibernetske varnosti,« je dodal.

UDELEŽENCI USPOSABLJANJA NAVDUŠENI

Pilotni program usposabljanja je privabil več kot dvajset slušateljev, med katerimi so bili študenti na različnih stopnjah izobraževanja, zaposleni na Ministrstvu za obrambo in v Slovenski vojski ter predstavniki različnih podjetij in družb, ki delujejo ali načrtujejo delovanje na področju obrambne industrije. Slušatelji so se lahko odločili za udeležbo na posameznih sklopih ali celotnem usposabljanju. Med njimi je bila tudi večkrat mednarodno nagrajena krizna in korporativna komunikatorka Katja Fašink, ki deluje predvsem na področjih kritične infrastrukture ter obrambnih in jedrskih tehnologij. V program se je vključila, ker je želela pridobiti sveže znanje s področij komunikacijskega delovanja v obrambnih tehnologijah, nacionalne varnosti, zaščite in sorodnih tem. Stotnika Mateja Juga iz 18. bataljona za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo pa so na usposabljanje pritegnili povezovanje civilnega in vojaškega znanja ter zanimive vsebine. Kot študent na tretji stopnji zelo ceni posredovano znanje, ki ni le dodana vrednost za posameznika, temveč tudi za organizacijo.